

فلسفه و منطق

تعداد منابع: ۱۰ اصلی و ۲ ارجاعی

که در این بخش متون فلسفی، اصطلاح‌نامه‌ها، شرح حال و افکار،
و آراء فلاسفه، مباحث منطق و الهیات بالمعنی الاخص می‌آید.
که بعضی از مباحث فراشناسی و معارف را در «کلام» ببینید.

فیلسوفان را به عنوان افکار ویژه آنان معرفی کرده و مسئله
نور را در حکمت اشراق و هستی‌شناسی را در حکمت ملاصدرا
و معرفت‌شناسی، عرفان‌شناسی و قرآن‌شناسی را در مکتب
علامه طباطبایی بررسی کرده است.

ایزدپور، محمدرضا (۱۳۴۶-): عظیمی،
حوریه؛ منفرد، مهدی

۴۱۲- چشم‌اندازی به مکتب فلسفی قم، قم:
زائر، چاپ اول/ ۱۰۰۰ نسخه، ۲۴۴ص، فارسی، رقمی (شمیزه)
کتابنامه: زیرنویس، منابع: ۲۴۲-۲۴۴.
شابک: ۹۶۴-۶۰۴۰۱-۹۹-۶
کد پارسا: B۷۲۷۷۰

مکتب فلسفی قم

پژوهشی است درباره مکتب فلسفی قم. عقل‌گرایی
از مشخصات بارز مکتب قم و مکتب اهل‌بیت(ع) است که از

امید، مسعود

۴۱۱- سه فیلسوف مسلمان ایرانی: شیخ
اشراق، ملاصدرا، علامه طباطبایی، تهران: انتشارات
بنیاد حکمت اسلامی صدرا، چاپ اول/ ۲۰۰۰ نسخه، ۳۹۸ص،
فارسی، وزیری (شمیزه)، بها: ۲۷۰۰۰ ریال.
شابک: ۹۶۴-۷۴۷۲-۶۰-۹

کد پارسا: B۷۲۷۹۸

ملاصدرا - زندگی‌نامه ملاصدرا؛ علامه طباطبایی -
زندگی‌نامه علامه طباطبایی (شخصیت‌شناسی)؛ شیخ اشراق -
زندگی‌نامه شیخ اشراق

پژوهشی است درباره زندگی و آثار و افکار سه فیلسوف
ایرانی، یعنی شیخ اشراق، ملاصدرا و علامه طباطبایی. نویسنده
با بررسی منابع مربوط به زندگانی این سه فیلسوف، در ذیل
عناوینی، افکار و آثار و دیدگاه‌های فلسفی و عرفانی آنان را
مورد بحث و بررسی قرار داده است. وی دیدگاه‌های ویژه این

مغالطات ربطی. وی در پایان هر فصل، تمرین‌هایی برای آشنایی بیشتر خوانندگان با مغالطات ارائه کرده است و معتقد است نوآموزان منطق نخست باید با مغالطات آشنا شوند و این علاوه بر افزایش اشتیاق آنان، اهمیت منطق را نیز در نزد آنان آشکار می‌سازد.

رضوی، سیدعابد (۱۳۵۴ -)

۴۱۵- **کنکائسی در تبار فلسفه یونان**، قم: مهر امیرالمؤمنین (ع)، چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه، ۳۹۱ص، فارسی، وزیری (شمیز)، کتابنامه: زیرنویس، منابع: ۲۸۴-۳۹۱. شابک: ۹۶۴-۸۱۷۳-۸۲-۶

کد پارسا: BY۲۵۹۰

فلسفه یونان

پژوهشی است درباره ریشه‌های فلسفه یونان و ارتباط آن با فلسفه اسلامی. به اعتقاد نویسنده فلسفه به معنای تفکر، به یونان اختصاص ندارد، بلکه تفکر شرقی مثل تفکر هند چین و ایران پیش از یونان نگارش یافته و فلسفه اسلامی نیز شرح افکار و قواعد افلاطون و ارسطو نیست، بلکه ملاک آن، قرآن و سنت است. وی پس از تبیین بخشی از تاریخ یونان و فلسفه آن دیواره، به تأثیر تفکر یونانی و اثرات منفی آن بر فلسفه غرب می‌پردازد و اثرات فلسفه یونان را بر فلسفه مسلمانان بیان می‌کند. به اعتقاد نویسنده فلسفه یونان، در مقابل ادیان الهی قرار دارد و علوم انسانی، اعم از سیاست، جامعه‌شناسی، اخلاق و روان‌شناسی از فلسفه یونان استخراج شده است. کتاب در پنج فصل سامان یافته: آشنایی با یونان باستان، شناخت فلسفه یونان، تأثیرپذیری تفکر غربی از یونان باستان، اثرات فلسفه یونان بر مشرق زمین، چالش‌های فکری مسلمین با فلسفه یونان.

سروش، عبدالکریم (۱۳۲۴ -)

عقل، آزادی و دموکراسی در اسلام: مکتوبات اصلی عبدالکریم سروش. (شماره ۳۱۶) عقل

طباطبائی، سیدمحمدحسین (۱۲۸۱-۱۳۶۰)

۴۱۶- **اصول الفلسفة**، ترجمه جعفر سبحانی (۱۳۰۸ -) قم: مؤسسه الامام الصادق (ع) چاپ سوم / ۲۰۰۰ نسخه، ۳۴۰ص، عربی، وزیری (گالینگور)، کتابنامه: زیرنویس. شابک: ۹۶۴-۳۵۷-۲۱۸-۸

قدیم در این شهر مقدس سابقه داشته است. اما در قرن یازدهم و با ورود صدراالمتألهین به این شهر، نقطه عطفی در حکمت اسلامی پدید آمد. این کتاب رسالت خود را معرفی فیلسوفان که همزمان و یا بعد از ملاصدرا در شهر قم ظهور کرده‌اند قرار داده است. نویسندگان در این اثر ابتدا به بررسی مختصری از اساتید، شاگردان، تألیفات و ابتکارات برخی از فلاسفه قم پرداخته‌اند در مقاله دیگر به معرفی فلاسفه بعد از ملاصدرا و در مقاله سوم تاریخ حکمت در شهر قم را بر محور شخصیتهای مورد معرفی مقالات قبلی گزارش کرده‌اند.

حائری یزدی، مهدی (۱۳۰۲-۱۳۷۷)

۴۱۳- **علم کلی**، تهران: مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران، چاپ پنجم / ۲۰۰۰ نسخه، ۲۳۹ص، فارسی، رقیعی (شمیز)، کتابنامه: زیرنویس، فهارس: اصطلاحات، اعلام، فرق، کتب. شابک: ۹۶۴-۸۰۳۶-۱۲-۸

کد پارسا: BY۲۶۴۵

هستی‌شناسی

پژوهشی است عمیق و دقیق درباره فلسفه ما بعدالطبیعه. نویسنده این اثر را با مقدمه‌ای درباره فایده فلسفه آغاز می‌کند. آنگاه تعریف فلسفه، موضوع فلسفه، معنای وجود، حقیقت وجود، اتحاد عاقل و معقول، حدوث و قدم، اقسام حمل، علت معلول، سبب و لحوق، وجود کلی طبیعی را مورد بحث و بررسی دقیق قرار داده است.

خندان، علی اصغر (۱۳۴۸ -)

۴۱۴- **مغالطات**، ترجمه علی‌اکبر علیزاده، قم: بوستان کتاب، قم، چاپ اول / ۱۵۰۰ نسخه، ۲۸۴ص، فارسی، وزیری (شمیز)، کتابنامه: زیرنویس، منابع: ۳۸۱-۲۸۲. شابک: ۹۶۴-۳۷۱-۶۸۱-۳

کد پارسا: BY۲۸۱۳

مغالطات

پژوهشی است درباره مغالطه، راههای شناسایی آن و نیز انواع و کاربردهای آن. به اعتقاد نویسنده یادگیری مغالطات، از خطای در استدلال جلوگیری می‌کند. وی کتاب را در هفت فصل سامان داده است. تبیین‌های مغالطی، ادعای بدون استدلال، مغالطات مقام نقد، مغالطات مقام دفاع، مغالطه در استدلال، مغالطات صوری؛ مغالطات ناشی از یک پیش فرض نادرست؛

کد پارسا: BY۲۸۳۰

عنوان متن ترجمه شده:

اصول فلسفه و روش رئالیسم

فلسفه و منطق - کلیات فلسفه - منابع جامع فلسفه

①

ترجمه عربی اصول فلسفه و روش رئالیسم، اثر علامه طباطبایی است. مؤلف در این کتاب، با بررسی امهات مسائل فلسفه اسلامی، به مقایسه دیدگاه فلاسفه اسلامی با فلاسفه غربی و ملای پرداخته و همچنین به نقد و رد دیدگاههای فلاسفه دیالکتیک پرداخته است. مؤلف به بررسی مسئله حرکت و غیرمادی بودن آن اشاره دارد. اصول فلسفه حاوی ده مقاله است که کتاب حاضر چهار مقاله از آن را ارائه کرده است. این مقالات عبارتند از: محدوده و قلمرو فلسفه؛ نزاع بین فلسفه و سفسطه؛ علم و ادراک؛ ارزش علوم و اعتبار آن. مترجم نیز ضمن تشریح غوامض کتاب به تبیین دیدگاههای علامه طباطبایی پرداخته است.

طباطبائی، سیدمحمدحسین (۱۲۸۱-۱۳۶۰)

۴۱۷- ترجمه و تشریح نه‌ایة الحکمة، ترجمه علی

شیروانی (۱۳۳۶-)، جلد سوم، قم: بوستان کتاب قم، چاپ ششم /

۱۵۰۰ نسخه، ۲۹۲ص، فارسی، وزیری (شمیز)، کتابنامه: زیرنویس.

شابک: ۵-۸۴۲-۳۷۱-۹۶۴

کد پارسا: BY۲۶۱۹

عنوان متن ترجمه شده:

نه‌ایة الحکمة

نه‌ایة الحکمة - شرح نه‌ایة الحکمة

②

نه‌ایة الحکمة از جمله کتابهای آموزشی حوزه علمیه است که در آن مبانی حکمت متعالیه با بیانی برهانی تبیین شده است و علامه طباطبایی در این کتاب ابتکاراتی بدیع و نظریاتی جدید در فلسفه ارائه کرده است. ایجاز متن کتاب و دشواری محتوای آن و رجوع گسترده حکمت پژوهان به این کتاب، توضیح و تشریح عبارات و شیوه استدلال آن را ضروری می‌نماید. مترجم ضمن ترجمه روان آن به فارسی، به تشریح پیچیدگیهای کتاب پرداخته است. اهم عناوین کتاب عبارت است از: علم حضوری و حصولی، اتحاد عاقل و معقول، مراتب عقل، اقسام علم حصولی، اثبات واجب الوجود، براهین واجب الوجود صفات حق (علم، قدرت، اراده، حیات، کلام)، پیدایش شرور در فضای الاهی، پیدایش کثرت در عالم، حدوث و قدم عالم و استمرار فیض.

غزالی، محمد بن محمد (۴۵۰-۵۰۵)؛ ابن

رشد، محمد بن احمد (۵۲۰-۵۹۵) (ناقد و

توصیف کننده)

۴۱۸- تهافت التهافت: در جواب تهافت

الفلاسفه غزالی، ترجمه علی اصغر حلبی (۱۳۳۳-)، تهران:

جامی، چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه، ۵۲۷ص، فارسی، وزیری (گالینگور)

فهارس: اصطلاحات، اعلام، اماکن، کتب، کتابنامه: زیرنویس.

شابک: ۱-۷۴-۷۴۶۸-۹۶۴

کد پارسا: BY۲۶۰۸

عنوان متن نقد شده:

تهافت الفلاسفه، غزالی، محمد بن محمد

فلسفه و منطق - کلیات فلسفه - منابع جامع فلسفه

③

تهافت الفلاسفه عنوان اثری استعار ابو حامد غزالی

دربارۀ نقد و نقض آموزه‌های فلسفه اسلامی. این رشد اندلسی با

استاد به آرا و آموزه‌های فلسفی اقدام به نقد و بررسی این اثر

نموده است. نویسنده ابتدا متن تهافت غزالی را آورده و سپس

اقدام به شرح و نقد آرای غزالی نموده و بیشتر نقتهای غزالی

را بی‌اساس دانسته است.

فریدونی، علی (۱۳۳۸-)

ع- آفاق الفكر السياسي عند ابی الحسن العامری

(شماره ۳۲۴)

ابوالحسن عامری - اندیشه ابوالحسن عامری - اندیشه سیاسی

ابوالحسن عامری

محقق، مهدی (۱۳۰۸-)؛ نصر، سیدحسین

(۱۳۱۲-) (به کوشش)

۴۱۹- الاسئلة والاجوبة، پرسشهای ابوریحان

بیرونی و پاسخهای ابن سینا، تهران: انجمن آثار و

مفاخر فرهنگی، چاپ اول / ۱۵۰۰ نسخه، ۹۰+۱۲ص، عربی،

وزیری (گالینگور)، کتابنامه: زیرنویس.

شابک: X-۷۴-۷۸۷۴-۹۶۴

کد پارسا: BY۲۶۰۹

منابع مرجع فلسفه - پرسش‌ها و پاسخ‌های فلسفی

❶ تلاشی است برای مقایسهٔ اجمالی میان آرای دو اندیشمند مهم، **ملاصدرا** و **هگل**. کتاب در اصل، رسالهٔ کارشناسی ارشد نویسنده در گروه فلسفهٔ دانشگاه ادبیات و علوم انسانی دانشگاه تهران بوده که با تغییراتی اندک منتشر شده است. در فصل نخست رساله، به زمینهٔ تاریخی بحث به اجمال اشاره شده است و در فصل دوم مسئلهٔ ضرورت در فلسفهٔ ملاصدرا بررسی شده و کوشش شده است جایگاه این بحث در کل نظام فکری او تبیین شود. در فصل سوم همین مسئله در فلسفهٔ هگل بررسی شده است. در فصل آخر بر اساس گزارش‌های دو فصل قبلی، تفاوت‌های این دو نظام فلسفی در رویکرد به مسئلهٔ ضرورت بیان شده و لوازم و نتایج این تفاوت‌ها و نیز مبانی و اصول متفاوت آنها تحلیل شده است. فلسفهٔ ملاصدرا نمایندهٔ تفکر فلسفی حاکم بر ایران در چند قرن اخیر و چکیده و عصارهٔ این فلسفه است و فلسفهٔ هگل از مهم‌ترین نمایندگان تفکر فلسفی جدید و به نوعی یکی از بارزترین تجلیات روح این فلسفه است. بنابراین شناخت وجوه تشابه و تفاوت این فلسفه‌ها می‌تواند راهی برای شناخت دو عالم و دو تاریخ باشد.

❷ اثر حاضر شامل پرسشهای ابوریحان بیرونی از ابن‌سیناست. این پرسشها به دو بخش کلی تقسیم شده که بخش اول آن ایراداتی است که ابوریحان به کتاب السماء و العالم وارد ساخته که در ده پرسش تنظیم شده است، و بخش دوم آن شامل برخی از مسائل و اشکالاتی علمی و فلسفی است که برای خود ابوریحان بیرونی پیش آمده است. جناب ابن‌سینا به یک‌یک سوالات پاسخ داده است. موضوع بیشتر اشکالات به ارسطو دربارهٔ فلک، جهات شش‌گانه، مبدأ حرکت جسم حرکت و گرمایی معدل النهار، حرکت آب و خاک، ادراک با چشم، و چهار سطح فرضی میان خطوط.

هاشمی، محمدمنصور

۴۲۰- ضرورت در فلسفهٔ ملاصدرا و هگل،

ویراستهٔ فاطمه مینایی، جلد اول، تهران: کویر، چاپ دوم/ ۱۰۰۰
نسخه، ۱۵۹ص، فارسی، وزیر (شمیزه) منابع: ۱۴۹-۱۵۹.

شابک: ۳-۱۴-۸۱۶۱-۹۶۴

کد یارسا: BY۲۸۷۰

بررسی تطبیقی اندیشه‌های ملاصدرا

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی